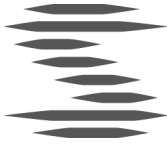

Checklista markägarkontakt

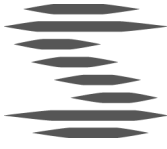
Inledning

Vid arbete med avverkning av ledningsfarliga träd inom och utanför skogsgatan, händer det att vissa markägare ifrågasätter rätten för ledningshavaren eller i dess ställe konsulten att utföra åtgärden eller ersättningen. Checklistan kan då utgöra ett hjälpmedel för hur man lämpligen bör gå till väga.

Uppdateringar

Utgåva	Ändringsnot	Datum
A	Ursprunglig	2009-11-04
B	Ändringar av formalia och korrektering av text.	2017-07-05

1 Underhållsröjning.....3

1 Underhållsröjning

Information skickas ut till berörda markägare om förestående röjnings- och avverkningsåtgärder.

Efter stämpling av träd i och utanför skogsgatan skickas förslag till ersättning med ett avverkningsavtal (AVV) ut till markägaren. Om ej svar:

1. Skriftlig påminnelse
2. Muntlig påminnelse för att höra skälen till att avtalet ej återsänts. Om ersättningen är ifrågasatt, kan jämkning ske med 0-25 % beroende på omständigheterna. Fråga också efter skälet till att avtalet inte återsänts.
3. Kommer ändå inte AVV tillbaka, skriv ett brev med anmodan att återsända avtalet senast ett visst datum och ange, att om AVV inte anländer inom denna tid, kommer träden att kunna fällas och lämnas på fastigheten. Beroende av volymens storlek finns två alternativa åtgärder, se nedan.
4. Om det ändå inte går att komma överens skall kontakt tas med SvK för information och diskussion om läget. Om det finns anledning till jämkning med ett högre belopp (>25 %) skall överläggning ske med SvK för att få mandat att gå vidare med den högre ersättningen (undantagsfall).

Följande reaktioner kan komma från markägaren:

Reaktioner från markägare

Förslag till åtgärd

Markägare är missnöjd med föreslagen ersättning, men accepterar att avverkning sker

Förhandla med markägaren eller med hans/hennes ombud. Ta reda på markägarens synpunkter på stämplingslängden och ersättningsberäkningen och vad som ligger till grund för missnöjet. Kontrollera stämpling och beräkning för att utesluta fel, alternativt gör en ny beräkning av ersättningen. Försök bli överens om vilket alternativ som skall gälla, rotpostköp eller om markägaren själv tar till vara träden. Försök få godkännande av stämplingslängden. Begär svar inom 14 dagar. De fällda träden är fastighetsägarens egendom. Enligt 29 § skogsvårdslagen är också ägaren primärt ansvarig för åtgärder för att skydda skogen mot insektsangrepp. För förebyggande åtgärder i samband med avverkning och lagring av virke är också annan som har rätt att förfoga över skog eller virke ansvarig. Således har ledningsägaren eller den han sätter i sitt ställe, ett (sekundärt) ansvar för skogsskyddet vid rotpostförvärv.

I markupplåtelseavtalet är inskrivet att ledningsägaren, i de fall han utför avverkningen, skall se till att fara för insektsangrepp ej uppstår.

Om inget avverkningsavtal erhålls

Volymen $\leq 10 \text{ m}^3\text{sk}$ (barr) eller $\leq 40 \text{ m}^3\text{sk}$ (löv)

fäll träden, barka dem, samt erbjud ersättning för förtidig och

fördyrad avverkning.

Volymen >10 m³sk resp > 40 m³sk,

fäll virket vid lämplig tidpunkt (aug-febr) och meddela markägaren att han förfogar över träden och har ansvar för skogsskyddet, samt erbjud ersättning för förtidig och fördyrad avverkning.

Kan överenskommelse om ersättningen inte träffas får frågan lösas som tvistemål hos tingsrätten. Förskottersättning kan då erläggas. Nedsättning av erbjuden ersättning kan göras hos länsstyrelsen (se nedan), under tiden tvist om ersättningen löses hos tingsrätten.

Markägare är missnöjd med föreslagen ersättning och vägrar låta avverkning ske så länge ersättningsfrågan ej är klar

Förhandla med markägaren eller med hans/hennes ombud och informera om ledningsägarens rättigheter ”att på egendomen nu och framdeles fälla för ledningen hinderliga eller för dess säkerhet farliga träd och buskar, vilka förblir fastighetsägarens egendom”. Försök bli överens om vilket alternativ som skall gälla, rotpostköp eller om markägaren själv tar till vara träden. Begär besked inom 14 dagar. Försök få godkännande av stämplingslängden.
Se vidare under punkten ovan.

Markägare påstår att rättighet saknas och vägrar låta ledningsägaren eller dess ställföreträdare komma in på fastigheten.

1. Ta fram servitutsavtal respektive ledningsrätt där rättigheten finns och skicka kopia till markägaren. Om markägaren fortfarande insisterar, begär särskild handräckning, se nedan.
2. Om bonitetsinlöst ledningsgata och samma varierande bredder bestämts i en ledningsrätt, måste avverkningen ske efter de olika bredderna enligt plan- och profilkarta. Kontrollera således om stämplingen skett efter tidigare ersatt bredd. Annars, ändra stämpling enligt kartan med träd inom respektive utom skogsgatan. Avtalet eller LR ger sannolikt rätt att ta bort farliga träd. Om markägaren fortfarande insisterar, begär särskild handräckning, se nedan. För att slippa detta i framtiden, sök ledningsrätt med enhetlig bredd.
3. Saknas skriftligt avtal och ledningsrätt (få fall) får göras sannolikt att muntlig rätt finns. Endast om överlåtelse av fastigheten skett före 1972 och ledningen uppförts dessförinnan, finns risk för att rättighet saknas. Om så är fallet, sök ledningsrätt med yrkande om förtida tillträde!

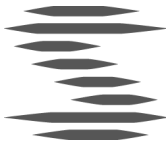
Markägare anser att fel träd och/eller för många träd stämplats eller att endast de för dagen farliga träden får tas och vägrar att skriva på AVV

Skriv eller ring till fastighetsägaren och redogör för de principer som stämplingen sker efter (8-10 års tillväxt, säkerhetsmät, avstånd till fas, fashöjd över mark). Informera även om rätten att ta kanträd som antingen finns i servitutsavtal eller ledningsrätt. Det är således ledningsägaren som avgör vilka som är kanträd och därför även får avgöra när avverkning skall ske och vilka träd som skall fällas.
Erbjud en besiktning på plats tillsammans med markägaren för att förklara principerna och se om eventuell felstämpling har skett.

Rätt att ta väg på fastighet

Ibland ifrågasätter markägare rätten att köra på fastigheten för att ta sig fram till ledningsgatan. Detta regleras normalt antingen i markupplåtelseavtalet genom skrivningen:

”att i erforderlig omfattning äga tillträde till egendomen för ledningens anläggande samt tillsyn, underhåll, ombyggnad och reparation av densamma, varvid ledningsägaren har att i den mån detta kan ske utan väsentlig olägenhet, iaktta av fastighetsägaren givna anvisningar beträffande rätten att ta

väg”,

eller i ledningsrättsbeslutet:

”Ledningsägaren får ta väg eller använda väg på belastad fastighet för anläggande, tillsyn och arbeten med ledningen. I den mån det kan ske utan avsevärd olägenhet skall fastighetsägarens anvisningar om väg och vägval därvid följas.”

Detta tolkas så att om det inte blir stora olägenheter för ledningsägaren, kan markägaren få påverka var man åker. Egentligen är det bara ledningsägaren som vet om det blir olägenheter för denne, varför denne, eller den han satt i sitt ställe, måste ha tolkningsföreträdare. Samtidigt står i avtal och ledningsrättsbeslut att ledningsägaren skall "utöva de befogenheter som följer med ledningsrätten så att belastad fastighet inte betungas mer än nödvändigt." Således skall hänsyn tas inom rimliga gränser. Detta måste bedömas från fall till fall. Att utnyttja befintliga vägar får anses ingå i rätten.

Uttrycket "rätten att ta väg" avser sannolikt främst rätten att även ta sig fram till ledningen över fastigheten i terrängen, inte på befintliga vägar. Många gånger når man inte ledningen endast via vägar, utan måste genom terräng för att komma fram till ledningsgatan. Ett exempel då det är lämpligt att fråga markägaren är då skogsmarken föryngrats, eftersom man inte bör åka över ett nyplanterat område. Ett annat exempel är åkermark då man bör höra efter var det är nysått.

Alla eventuella skador som uppkommer skall **alltid** ersättas!

Delgivning Delgivningslagen (1970:428)

Ibland måste vi ha bevis för att en handling är mottagen för att kunna gå vidare med åtgärder, d.v.s. vi måste säkerställa att handlingen har kommit till berörd markägare. Det viktiga är att få reda på att mottagaren har fått försändelsen samt vilken dag detta skedde.

Markägare är dock ibland svåra att få tag på. Ibland beror det på att de håller sig undan medvetet och andra gånger för att de har flyttat, arbetar utomlands mm.

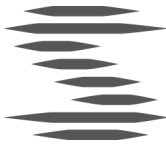
Den enklaste formen av delgivning är att tillsammans med handlingen bifoga ett delgivningskvitto som skall undertecknas och återsändas till avsändaren. Om kvittot inte återsändes kan försök göras att per telefon få personen att bekräfta att försändelsen kommit fram. Går inte detta heller kan man ta hjälp av en delgivningsman, som ser till att handlingen når mottagaren och kan förete bevis för detta. Det finns olika typer av delgivning beroende på brådskan i ärendet. Kontakta ett delgivningsföretag för mer information.

Handräckning enligt Lag (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning

Handräckningsförfarandet är en möjlighet att utnyttja om markägaren vägrar ledningsägaren eller den han sätter i sitt ställe att beträda fastigheten.

Observera att innan ansökan om handräckning sker skall ledningsägaren **alltid** kontaktas och denne skall ge tillstånd till att ansökan sker.

Ansökan om handräckning sker hos kronofogdemyndigheten och kan antingen vara *vanlig handräckning* eller *särskild handräckning*. Den senare formen kräver att sökanden, dvs ledningsägaren, har klara skriftliga bevis för sin rätt. Till skillnad från vanlig handräckning kan utslag i mål om särskild handräckning meddelas även om svaranden inte godtar ansökan.

Kronofogden tar efter hörande av markägaren ett beslut om tillträde. Verkställighet av beslutet, dvs att tillträde får ske, träder i kraft omedelbart.

I brådskande fall kan sökanden begära att den sökta åtgärden beviljas tills vidare (interimistiskt) i väntan på det slutliga avgörandet. Interimistiskt beslut kan meddelas om det är sannolikt att saken inte tål uppskov och sökanden har företett sådan bevisning att rätten till särskild handräckning framstår som i stort sett obestridlig.

Yrkande om sk interimistiskt beslut kan göras endast vid ansökan om särskild handräckning.

Finns skriftlig rättighet, välj då särskild handräckning, speciellt om det är bråttom, eftersom det är ett snabbare förfarande med snabbt tillträde.

Ansökningsavgift är för närvarande 300 kr och betalas vid ansökan. Vart ansökan skall skickas beror på var svaranden/markägaren är bosatt. Handläggning sker på fem orter i landet. Beroende av postnummer fördelas ärendet.

Nedsättning av ersättning hos länsstyrelsen på ett räntebärande konto enligt Lag (1927:56) om nedsättning av pengar hos myndighet.

Om en markägare som är berättigad ersättning vägrar att ta emot denna, kan nedsättning ske av pengarna hos länsstyrelsen i det län där markägaren bor. Detta görs genom att den betalningsansvarige (gäldenären) ansöker (blanketter finns hos resp länsstyrelsen) hos länsstyrelsen om nedsättning, med angivande av skälen till varför nedsättning görs samt om pengarna önskas åter om de inte hämtas ut (sker efter 10 år). Pengarna sätts in på ett postgirokonto (olika för olika länsstyrelser).

Underrättelse till markägaren om nedsättningen måste också ske med någon form av mottagningsbevis, för att meddelandet om att pengarna finns tillgängliga för markägaren anses ha nått honom.

I och med nedsättningen anses gäldenären ha betalat beloppet till borgenären. Markägaren (borgenären) kan därefter inte göra gällande att betalningen skett för sent och kräva dröjsmålsränta, förutsatt naturligtvis att betalningen till länsstyrelsen har skett i rätt tid.

Av ansökan skall framgå:

- > beloppets storlek.
- > grunden för nedsättningen.
- > borgenärens/borgenärernas namn, adress och person- eller organisationsnummer.
- > ditt namn, adress och person- eller organisationsnummer.

Du har rätt att nedsätta pengar i följande fall:

när borgenären vägrar att ta emot din betalning.

när du är förhindrad att betala på grund av borgenärs bortovaro eller sjukdom eller av någon annan av borgenären beroende omständighet.

när du inte vet vem som är borgenär.

när två eller flera kräver dig på pengar och du inte kan avgöra vem av dem som är rätt borgenär